ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

AGGTELEKI NEMZETI PARK

BIO Aqua pro

GREEN ACTION
ZÖLD AKCIÓ

A Felsőregmeci Ronyva (HUBN20082) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

NATURA 2000

Jósvafő
2013

Ügyfél
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner
BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
Zöld Akció Egyesület

Szakmai koordinátor
Dr. Boldogh Sándor
Dr. Juhász Péter
Farkas Tünde

Vezető szakértők
Dr. Kiss Béla
Krajnyák Cecília

Közreműködő szakértők
Barati Sándor
Barati Balázs
Demeter Zoltán
Farkas Emese
Farkas Roland
Dr. Gulyás Gergely
Huber Attila
Hudák Katalin
Dr. Kiss Béla
Kiss József
Dr. Malatinszky Ákos
Mizsei Edvárd
Dr. Müller Zoltán
Dr. Sum Szabolcs
Spéder Ferenc
Tóth Viktor
Visnyovszky Tamás
Virók Viktor
Zsólyomi Tamás

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll.
A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv....3
1. A terület azonosító adatai....4
1.1.Név....4
1.2.Azonosító kód....4
1.3.Kiterjedés....4
1.4.A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek....4
1.4.1.Jelölő élőhelyek....4
1.4.2.Jelölő fajok....4
1.5.Érintett települések....4
1.6.Egyéb védettségi kategóriák....5
1.7.Tervezési és egyéb előírások....5
1.7.1.Természetvédelmi kezelési terv....5
1.7.2.Településrendezési eszközök....5
1.7.3.Körzeti erdőtervek és üzemtervek....5
1.7.4.Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek....5
1.7.5.Halgazdálkodási tervek....5
1.7.6.Vízgyűjtő-gazdálkodási terv....6
1.7.7.Egyéb tervek....6
1.7.8. Jogerős engedélyek....6
2. Veszélyeztető tényezők....6
3. Kezelési feladatok meghatározása....10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése....10
3.2. Kezelési javaslatok....10
3.2.1. Élőhelyek kezelése....10
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés....16
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések....16
3.2.4 Kutatás, monitorozás....17
3.2.5. Mellékletek....19
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében....20
3.3.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer....20
3.3.2. Javasolt agrártámogatási rendszer....20
3.3.2. Pályázatok....21
3.3.4. Egyéb....21
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja....21
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök....21
3.4.2. A kommunikáció címzettjei 23
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel 24
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció....26
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése 27
1.1. Környezeti adottságok....27
1.1.1. Éghajlati adottságok....27
1.1.2. Vízrajzi adottságok....27
1.2.3. Talajtani adottságok 27
1.2. Természeti adottságok....28
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek....29
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok....32
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok....33
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok....41
1.3. Területhasználat....42
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás....42
1.3.2. Tulajdoni viszonyok....42
1.3.3. Területhasználat és kezelés....42

2. Irodalom.....45
3. Térképek.....47
3.1. Területi lehatárolása.....47
3.2. A terület élőhelytérképe.....48
3.3. A terület kezelési egységekkel kombinált helyrajzi számos térképe.....50
3.4. Észrevételek a HUBN 20082 Felsőregmeci Ronyva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási tervével kapcsolatban.....51

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Felsőregmeci Ronyva kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBN20082

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	172, 72 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 91E0* - Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
- 6430 - Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 6440 - Cnidion dubii folyóvölgyeink mocsárrétjei
- 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)

1.4.2. Jelölő fajok

- nagy tűzlepke (Lycaena dispar)
- vérfű-hangyaboglárka (Maculinea teleius)
- vágó csík (Cobitis taenia)
- szivárványos ökle (Rhodeus sericeus amarus)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet tartalmazza.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Alsóregmec	103,28	59,8
Felsőregmec	69,44	40,2

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Országos ökológiai hálózat		Országos ökológiai hálózat övezet	A terület legnagyobb része magterület övezetbe sorolt, csak kis része – a Ronyva alsó szakasza - ökológiai folyosó	2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
Különleges madárvédelmi terület	HUBN 10007	Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völggyel	A terület teljes egészében a madárvédelmi területen fekszik.	14/2010 (V.11.) KvVM rendelet

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

- Nincs a területnek kihirdetett kezelési terve.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Település	Végleges településrendezési terv elfogadás éve
Alsóregmec	Nincs elfogadott rendezési terv.
Felsőregmec	Nincs elfogadott rendezési terv.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- A területen nincs üzemtervezett erdő.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- A II/3 Zempléni Nagyvadas Vadgazdálkodási körzet 10 éves körzeti vadgazdálkodási terve. Érvényes: 2007-2017. Jóváhagyta: Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter
- 659620 Földtulajdonosok Társult Vadászati Közössége (3989 Mikóháza Árpád út 43.) vadgazdálkodási üzemterve. Érv: 2013. március 1. – 2014. február 28. Jóváhagyta: B.-A.-Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság, Miskolc Blaskovics u. 24.
- Gróf Károlyi István Vadásztársaság (3997 Füzérkomlós Rakodó köz 8.) vadgazdálkodási üzemterve. Érvényes: 2013. március 1. – 2014. február 28. Jóváhagyta: B.-A.-Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság, Miskolc Blaskovics u. 24.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- A Ronyva az érintett szakaszon nem halászati víztér.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

- 2-5. Tokaj-Hegyalja vízgyűjtő- alegység Vízgyűjtő-gazdálkodási terve
  Közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság és Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

1.7.7. Egyéb tervek

- Egyéb tervről nincs tudomásunk.

1.7.8. Jogerős engedélyek

- Alsóregmec 021/13, 035, Felsőregmec 010, 06/5, 06/8, 07 helyrajzi számokon a Földmérési és Távérzékelési Intézetnek a földmérési jelek elhelyezését biztosító használati jog bejegyezve.
- Alsóregmec 033 hrsz – on az ÉMÁSZ Hálózati Kft.-nek Károlyfalva-Hollóháza nevű 20 kV távvezetéken vezetékjog bejegyezve.

2. Veszélyeztető tényezők

Jelenleg ható tényezők

Kód	**Veszélyeztető tényező neve**	**Jelentősége**	**Érintett terület nagysága (%)**	**Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?**
A03.01	Intenzív, vagy intenzívebb kaszálás	M	7,5	Nagy tűzlepke (Lycaena dispar): A helytelen időpontban, illetve túlzott gyakorisággal történő, valamint a gyepek egészén egyszerre végrehajtott kaszálás lecsökkenti a nagy tűzlepke tápnövényeinek mennyiségét, valamint időlegesen megszünteti a lepkefaj alapvető élőhelyi igényeinek és viselkedési szokásainak megfelelő növényzeti struktúrát. Zavarja, vagy gátolja a szaporodást, megbontja a kedvező mikroklímát, elpusztítja a pete, lárva és báb stádiumú egyedeket.
				Vérfű hangyaboglárka (Maculinea teleius) E tényező az alábbi okok miatt veszélyeztetheti a vérfű hangyaboglárka állományait: a) A faj populációinak fenntartása szempontjából jelentős veszélyforrás a nem megfelelő módon, illetőleg rossz ütemezéssel foganatosított kaszálás. A kései (június 10-e után végzett) vagy a túl korai (október 1-je előtt végrehajtott) kaszálás számottevő károkat okozhat a lepkefaj állományaiban, mivel visszavetheti az őszi vérfű (Sanguisorba officinalis) virágkezdeményeinek kifejlődését, és ennek eredményeként a nőstény lepkék a rajzási időszakban még egyáltalán nem vagy csak korlátozottan találnak megfelelő fejlettségű virágzatokat a peterakáshoz.

				Ugyanakkor az orvosi vérfű virágainak rendelkezésre állása a lepkék rajzási időszakában (július közepe és augusztus vége között) alapvető fontosságú.
A04.01.01	Intenzív szarvasmarha-legeltetés	M	20	Vérfű hangyaboglárka (Maculinea teleius) Az élőhely túlzott mértékű legeltetése több ok miatt is káros a faj állományainak fennmaradása szempontjából: a) Az állatok közlekedése jelentősen igénybe veszi a biotópok talaját, a taposás széttúrja a faj egyedfejlődéséhez szükséges hangyabolyokat, tönkreteheti a gyep struktúráját, illetve felsértheti a talajfelszínt, ami az eredeti növényzet fajkészletének romlásával, és ezzel párhuzamosan tájidegen, inváziós növényfajok, gyomok megtelepedésével járhat, azaz végső soron a biotóp természeti minőségének számottevő mértékű romlását, illetőleg a lepkék életterének szűkülését idézheti elő. b) A legelés miatt számottevő mértékben csökkenhet a tápnövény őszi vérfű (Sanguisorba officinalis) mennyisége. .
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	3,25	Nagy tűzlepke, vérfű hangyaboglárka (Lycaena dispar, Maculinea teleius:) Az inváziós fajok fokozatosan kiszorítják a tápnövények, valamint a nektárforrásul szolgáló virágos növények állományait, és emiatt szűkítik a lepkék életterét, továbbá a populációk szaporodási képességét.
				91E0: A még meglévő fák kivágása után jelentős kárt okozhat, az utána kialakuló cserjésekben az inváziós fajok előfordulása és elszaporodása, mint pl. az aranyvessző-fajok(Solidago ssp.), a japán keserűfű (Fallopia japonica), a gyalogakác (Amorpha fruticosa) vagy a zöld juhar (Acer negundo).
				6510: A területen tájidegen fajok felszaporodására is van lehetőség, mint pl. az aranyvessző-fajok (Solidago ssp.)
A03.03	Kaszálás felhagyása, hiánya	L	1	6430, 6440, 6510 A kaszálás elmaradásával a tájidegen és az I02-es veszélyeztető tényezőnél említett fajok a magaskórós gyomok, a mezei aszat (Cirsium arvense), héjakút mácsonya (Dipsacus laciniatus) és a nád (Phragmites australis) visszaszorítása szűnik meg.
B02.04	A lábonálló és/vagy fekvő holtfa eltávolítása	L	1	91E0: A holtfák eltávolítása során olyan mikroélőhelyeket tüntetnek el, ahol a madarak odúkészítő lehetőségei szűnnek meg, valamint a rovarvilág fajgazdagsága óriási mértékben csökken. A mohák számára biztosított mikroélőhelyeket is megszüntetjük ezzel.
I02	Problémát jelentő őshonos fajok jelenléte, elterjedése	L	1	91E0: A hazai fajok közül is, elsősorban a gyepszintben egyes fajok özönnövényként felszaporodhatnak, mint a siskanád tippan (Calamagrostis epigeios), a hamvas szeder

				(Rubus caesius).
				6430, 6440, 6510: A hazai őshonos fajok is felszaporodhatnak. A siska nádtippan (Calamagrostis epigeios) gyakran felszaporodhat, ami sem természetvédelmi, sem gazdasági szempontból nem kívánatos. Ezen túl a magaskórós gyomok felszaporodhatnak, mint a mezei aszat (Cirsium arvense), a héjakút mácsonya (Dipsacus laciniatus) a gilisztaűző varádics (Tanacetum vulgare) vagy a nád (Phragmites australis).
M01.02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés	L	1	Vágó csík, szivárványos ökle (Cobitis taenia, Rhodeus sericeus amarus: A csapadékszegény nyári időszakban az alacsony vízszint és az ennek hatására túlzottan felmelegedő vízhőmérséklet kedvezőtlen oxigén viszonyokat okoz, ami veszélyezteti a területen élő állomány fennmaradását.
J02.05.02	Belvízviszonyok megváltoztatása	M	6,5	Nagy tűzlepke (Lycaena dispar): Mind a vízborítás túlzott „elviselése”, mind pedig a kiszáradás veszélyeztető tényező. Az élőhelyek kiszáradása a nagy tűzlepke állományainak fogyatkozását, illetve szélsőséges esetben kipusztulását is eredményezheti. A tartós vízborítás alatt idővel a hernyók, a peték, illetve a bábok túlnyomó része elpusztul.
				Vérfű hangyaboglárka: nagy tűzlepkénél írtak ide is érvényesek, valamint a belvízzel való borítottság esetében a hernyókat gondozó hangyák is elpusztulnak.
K01.03	Kiszáradás	M	3,15	A nedves rétekhez kötődő lepkefajok nagy tűzlepke, vérfű hangyaboglárka *(L. dispar, Maculinea teleius)* élőhelyeinek fokozatos zsugorodását idézheti elő. Megszünteti a lepkék számára élettani szempontból fontos üde mikroklímát illetve tápnövényeik számára a kedvező feltételeket..
				6440: A terület kiszáradása számos védett és ritka növény környezeti igényeinek a megszüntetését jelenti, a mi a fajszám csökkenés mellett a vegetáció kaszálóréttévagy jellegtelen nedves gyeppé való átalakítását eredményezheti. Erre is több példa van a területen. A mocsárrétekbe ékelődő volt morotvák számára is a kiszáradás jelenti.
K02.01	Fajösszetétel változás, szukcesszió	M	6	Nagy tűzlepke (Lycaena dispar): A nedves rétek fajkészlete idővel sok helyütt leromlik. Mindez egyebek mellett a nektárforrásul szolgáló virágos növények számának csökken, veszélyezteti a lepkefaj optimális életfeltételeit. A nagy tűzlepke élőhelyei lassanként feldarabolódnak, majd becserjésednek, illetve szélsőséges esetben végül

				megszűnnek. Vérfű hangyaboglárka (Maculinea teleius): A nagy tűzlepke kapcsán leírt tényezők e faj esetében is érvényesek. A faj egyedüli tápnövényét, illetve legfőbb nektárforrását jelentő őszi vérfű állományok csökkenését (vagy végső stádiumban annak kipusztulását) eredményezi. Kedvezőtlen hatással lehetnek a lepkefaj hangyagazdáinak populációira. Hosszabb távon átformálhatják a biotóp optimális (megfelelően nedves) mikroklímáját, amely a lepkék számára lényeges élettani kritérium.
Kód	**Potenciális veszélyeztető tényező neve**	**Jelentősége**	**Érintett terület nagysága (%)**	**Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?**
H01.05	Diffúz felszíni vízszennyezés mezőgazdasági vagy erdészeti tevékenység miatt	L	3,5	A felszíni vizek szennyeződése veszélyforrást jelenthet a jelölő lepkefajok élőhelyeire, tápnövényeire, gondozó hangyákra, valamint a lepke egyedek épségére nézve egyaránt (akár közvetlenül a mezőgazdasági járművekből kifolyt olajszármazékok, akár a gépek által szétszórt növényvédő szerek, gyomirtók, műtrágyák, illetve egyéb vegyszerek következtében).
J02.04.01	Árvíz	L	6,2	Az érintett jelölő lepkepopulációk esetében a tartós vízborítottság alatt a peték, lárvák és bábok, valamint a vérfű hangyaboglárkák hernyóit gondozó hangyák is elpusztulnak. 6440: A tartós vízborítás, hasonlóan más hazai folyó menti területekhez is a vegetáció teljes átalakulását eredményezheti.
A07	Biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	L	10	Nagy tűzlepke: A peték, a lárvák, illetőleg a bábok károsodását vagy pusztulását idézheti elő a tápnövényre rakódott por és/vagy a vegyszerek, Ha a vegyi anyagok a talajba/talajvízbe szivárognak, úgy károsodhatnak a területen élő jelölő lepkefajok hernyóit gondozó hangyák fészkei.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok – a vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) a nagy tűzlepke (Lycaena dispar), a vágó csík (Cobitis taenia), a szivárványos ökle (Rhodeus sericeus amarus) – és egyéb védett fajok, valamint jelölő élőhelytípusok (Sík- és dombvidéki kaszálórétek 6510, hidrofil magaskórós szegélytársulások 6430, Cnidion dubii folyóvölgyeink mocsárrétjei, 6510 Sík és dombvidéki kaszálórétek (Alopecurus pratensis, sanguisorba officinalis)) kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.
- A megjelenő idegenhonos fajok egyedeinek (*Solidago spp.*) eltávolítása.
- A jelölő lepkefaj állományok fennmaradása érdekében a vérfüves üde gyepek kaszálással történő megőrzése.
- A jelölő halfajok megőrzése érdekében a Ronyva-patakban a megfelelő mennyiségű és minőségű vízszint biztosítása.
- A HUBN10007 különleges madárvédelmi területtel való érintettség miatt a területen előforduló Natura 2000-es madárfajok – elsősorban a terület nedves gyepjeiben élő a haris (Crex crex) – életfeltételeinek, zavartalanságának biztosítása.
- A jelölő fajok esetében az az állományváltozások monitorozása.

3.2. Kezelési javaslatok

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) a fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírások célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírások a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé.

A kezelési egységek lehatárolása az egyes azonos kezelést igénylő élőhelyek (Á-NÉR-szerinti elkülönítés) összevonásával jött létre. Egyes esetekben csak 1-1 speciális igényű élőhely tartozik egy kezelési egységbe. A vonatkozó térkép a 3.2.5. fejezetben található.

Kötelező érvényű előírások

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/ 2004. (X.8.) Korm. rendelet, valamint az erdők és fásítások esetében az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot" fenntartásához szükséges feltételrendszer megállapításáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szerinti előírásokat a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetéseknél is alkalmazni kell. A támogatás igénybevétele esetén kötelezően alkalmazandó a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot" feltételrendszere.

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapít.

Önkéntesen vállalható előírások

3.2.1.1.GYEPEK

Gyepek esetében legfontosabb feladat a nyílt, inváziós és gyomfajoktól mentes, természetes növénytakaróval fedett élőhelyek megőrzése, fenntartása. Ezen cél elérése érdekében elengedhetetlen a megfelelő és kímélő agrotechnika kiválasztása, a Natura 2000 és védett fajok életmenetét, virágzását figyelembe vevő kaszálási és legeltetési időpont, legeltetési sűrűség és legelő állatfajok megválasztása.

KE-1 kezelési egység

Az ecsetpázsitos kaszálórétek nem mocsarasodó, fajszegényebb, esetleg gyomosodó, kiszáradó kevésbé érzékeny típusain a kaszálás mellett a legeltetés is elképzelhető megfelelő létszámú (0,2-0,3 SZA/ha) szarvasmarhával. A legeltetés módszerét, a legelő állat mennyiségét, az állatok legelőterületen való tartózkodásának időpontját és intervallumát azonban a nemzeti park (NP) igazgatósággal egyeztetni kell, hiszen a legelésből az érzékeny vérfüves élőhelyeket ki kell hagyni. Ezeken a területeken a NP igazgatósággal egyeztetett legelési terv az optimális megoldás.

A vérfüves foltok ugyanakkor sérülékeny élőhelyek, melyek a jelölő lepkefajok tápnövényeinek is élőhelyei. Megőrzésüknél mindig az aktuális vízállapotokat is figyelembe vevő, lehetőleg kíméletes kaszálás – esetleg sávos - képzelhető el, melynek időpontját a jelölő lepkefajok életmenetéhez, valamint a madárvédelmi Natura 2000-es területtel való érintettség miatt az itt revírt foglaló haris (Crex crex) állományok szaporodásához és fiókaneveléséhez alkalmazkodva kell megválasztani.

(1) Meghatározás: ***Natura 2000 kód:*** 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis); Á-NÉR kód: Magassásosok; és ezek gyomos változatai (D34 - csak a 6510-be tartozók, E1, B5, OC)
(2) Érintett földrészletek: Alsóregmec 019, 020, 035, 035, 015/1, 015/3, 021/10, 021/11, 021/12, 021/13, 021/4, 021/6, 021/7, 021/8, 021/9
Felsőregmec 010, 06/8, 06/13, 06/14, 06/15, 06/16

(3) Gazdálkodási jellegű kezelési javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírások	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY03	Műtrágyázás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.	
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.	
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.	
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.	
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY44	A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.	
GY62	A gyepen legeléskizárt terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 30%-át.	
GY67	Legeltethető állatfajta: szarvasmarha	
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.	
GY102	A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszálatlan területbe bele tartozhatnak.	
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.	
GY116	Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos.	
GY96	20-30% kaszálatlan terület meghagyása parcellánként.	
Gy59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.	
Gy75	Kaszálás augusztus 1. után lehetséges.	Haris revírfoglalás esetén a NP által kijelölt területen.
GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani.	
Gy111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.	Az őszi vérfüves foltokban elhagyott területekre értendő.

GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	A vérfüves területek június 15 előtt – amennyiben van megfelelő mennyiségű fű – kaszálhatók, a későbbi időpontban történő kaszálás esetén az elhagyandó foltokat a nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.

KE-2 kezelési egység

A területen a magaskórós szegélytársulások és a vérfüves mocsárrétek sérülékeny élőhelyek, melyek a jelölő lepkefajok tápnövényeinek is élőhelyei. Megőrzésüknél mindig az aktuális vízállapotokat is figyelembe vevő, lehetőleg kíméletes, lehetőleg kézi módszerrel történő kaszálás - esetleg sávos - képzelhető el, melynek időpontját a jelölő lepkefajok életmenetéhez, valamint a madárvédelmi Natura 2000-es területtel való érintettség miatt az itt revírt foglaló haris (Crex crex) állományok szaporodásához és fiókaneveléséhez alkalmazkodva kell megválasztani. A legeltetés a vérfű hangyaboglárkák (Maculinea teleius) miatt, ezen az élőhelyen nem javasolt. A gépi szárzúzás sem javasolt. Javasoljuk a sávos vagy mozaikos kaszálás foganatosítását. Ennek során kiemelt figyelmet kell fordítani a legüdébb, legjobb természetességű gyeprészekre, és különösen azokra, melyekben a legtöbb sóskaféle (Rumex spp.) és őszi vérfű (Sanguisorba officinalis) található, illetőleg amelyek virágos növényekben is a leggazdagabbak. A kaszálási módszerek közül csak a kézi kaszálást kell előnyben részesíteni. Stabil, nagy egyedszámú vérfű hangyaboglárka populációk fenntartásához mérsékelten kaszált, nagyjából homogén szerkezetű, július közepére már virágzásnak indult, jelentős tőszámú őszi vérfű állományok a legoptimálisabbak. Ennek biztosítása céljából a június 15-étől október 1-jéig terjedő időszakban kerülni kell az őszi vérfüves rétek teljes területének kaszálását. A vérfüves folt 30%-a évente változó helyen kaszálatlanul hagyandó. Mivel a jelölő lepkefaj élőhelyei nagyon érzékenyek legoptimálisabb a NP igazgatósággal egyeztetett kaszálási terv elkészítése.

(1) Meghatározás: ***Natura 2000 kód:*** 6430- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai; 6440- Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei; Á-NÉR kód: D5, D34
(2) Érintett földrészletek: Alsóregmec 035, 035, 015/1, 015/1, 015/1, 015/1, 021/11, 021/11, 021/11, 021/11, 021/11, 021/12, 021/12, 021/13, 021/4, 021/4, 021/5, 021/5
Felsőregmec 010, 06/8, 06/13, 06/14, 06/15, 06/16
(3) Gazdálkodási jellegű kezelési javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírások	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett,	Kivéve az inváziós növények pontpermetezése.
GY03	Műtrágyázás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	

GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.	
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.	
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.	Lehetőleg kézi módszerrel.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
Gy75	Kaszálás augusztus 1. után lehetséges.	Haris revírfoglalás esetén a NP által kijelölt területen.
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.	
GY102	A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszálatlan területbe bele tartozhatnak.	
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.	
GY116	Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos.	
GY96	20-30% kaszálatlan terület meghagyása parcellánként.	Az őszi vérfüves foltokban kell kiválasztani.
GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani.	
Gy111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.	Az őszi vérfüves foltokban elhagyott területekre értendő.
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.	A vérfüves területek június 15 előtt – amennyiben van megfelelő mennyiségű fű – kaszálhatók, a későbbi időpontban történő kaszálás esetén az elhagyandó foltokat a nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.

3.2.1.2.”ERDŐK”, FÁS TERÜLETEK

Bár a területen nem találhatók üzemtervezett erdők, a patakmentén található keskeny sokszor mára már csak 1-2 fából álló fűz- és égerliget, valamint bokorfüzesek fenntartásáról, mint ökológiai folyosóról gondoskodni kell, ugyanakkor az inváziós fajok terjedését lehetőség szerint mechanikus, de a víz közelsége miatt mindenképpen kíméletes módszerekkel meg kell akadályozni.

Az erdőtörvény fásításokra vonatkozó fejezeti kötelező érvényűek.

KE-3 kezelési egység

(1) Meghatározás: ***Natura 2000 kód:*** 91E0 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*), és bokorfüzesek; Á-NÉR kód: J3, J4, J5

(2) Érintett földrészletek:

Alsóregmec 019, 020, 035, 015/1, 015/3, 021/10, 021/11, 021/12, 021/13, 021/4, 021/5, 021/7, 021/8, 021/9

Felsőregmec 07, 09, 010, 06/8, 06/13, 06/14, 06/15, 06/16

(3) Gazdálkodási jellegű kezelésijavaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírások	Magyarázat
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése a teljes területen.	
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	
E01	A Natura 2000 rendeltetés átvezetése további, illetve (a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében) elsődleges rendeltetésként.	Üzemtervez és esetén.
E70	Az intenzíven terjedő fafajok elleni vegyszer használata során a következő előírásokat kell érvényesíteni: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni. • Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – kizárólag fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással. Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.	
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók.	Inváziós és agresszíven terjedő honos fajok visszaszorí-tására.

3.2.1.3.VADGAZDÁLKODÁS

Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírások	Magyarázat
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	-
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos.	-

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

- A területen újabb bányatelek nem fektethető, valamint bányanyitás nem támogatható.
- A területen új aszfaltozott utak nyomvonalát lehetőség szerint a Natura 2000 területen kívülre, vagy meglévő utak nyomvonalára lehet tervezni, de minden esetben az Igazgatósággal előzetesen egyeztetni szükséges.
- Natura területen jelölő élőhelyen szennyvíz-tisztítótelepek elhelyezésére nem elfogadható.
- Távközlési tornyok, nagyméretű reklámtáblák, szélerőművek elhelyezését kerülni kell.
- Szeméttelepek elhelyezése a Natura 2000 területen nem lehetséges.
- A területre tervezett turisztikai célú fejlesztéseket (pl. turistautak, pihenők, kilátótornyok) előzetesen egyeztetni kell az igazgatósággal.
- Árvízvédelmi, vízrendezési szempontok felmerülése esetén a jelentősebb térbeli kiterjedésű fakitermelési munkák mellőzése, mértéktartó beavatkozások tervezése, mederrendezési munkák a patakot kísérő puhafás és égeres ligeteket nem érinthetik.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Jelenleg nincs futó pályázat, amely a területet érintené.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Javasolt fajvédelmi intézkedések a vérfű hangyaboglárka (Maculinea teleius) és nagy tűzlepke (Lycaena dispar) esetében

A Natura 2000 terület összességében megfelelő élőhelyi körülményeket biztosít a lepkefaj számára, és bár az élőhely-együttes kiterjedése nem nagy, viszont előnye, hogy nem mozaikszerűen elhelyezkedő, hanem egymáshoz illeszkedő üde gyepek alkotják. Negatív körülmény ugyanakkor, hogy a különböző tereppontok vegetációjának természeti minősége nem egységes, a jó állapotú részeket sok helyütt degradáltabb foltok tagolják.

A kezelési egységeknél feltüntetett élőhelykezelési javaslatok mellett az állományok megőrizhetők.

Szükséges az állományváltozások monitorozása, a vérfüves és sóskás foltok kezelési javaslatoknak megfelelő fenntartása.

Javasolt fajvédelmi intézkedések a vágó csík (Cobitis taenia) és a szivárványos ökle (Rhodeus sericeus amarus) esetében

A Ronyva-patak szennyezésének megakadályozása, valamint elejét kell venni az illegális halászatnak, horgászatnak. A szennyezés megakadályozása érdekében nemzetközi összefogásra is szükség van, hiszen országhatáron folyó patakról van szó.

3.2.4 Kutatás, monitorozás

Nagy tűzlepke (Lycaena dispar)

A faj előfordulásait illetően a Felsőregmeci Ronyva HUBN20082 kiemelt jelentőségű Natura 2000 természetmegőrzési területről eddig csak alig néhány részadattal rendelkeztünk. Tekintettel nagy tűzlepketényleges, illetve potenciális élőhelyeinek jelentős kiterjedésére a térségben, indokolt egyrészt a 2013. évi kutatások alapján ismertté vált állományok további kutatása, mind a populációk egyedszámát, mind azok területi eloszlását illetően, valamint a többi olyan, potenciális élőhely felmérése, amelyekről a faj eddig még nem került elő. Javasoljuk, hogy a monitorozás minimálisan 3, optimálisan pedig 5 éves időintervallumot öleljen fel. A kutatásokat mind az első, mind pedig a második nemzedéken javasolt elvégezni az NBmR protokoll szerint

Továbbá javasoljuk a következő módszerekkel történő populációbecslést:

A populációbecslés – időjárástól, rendelkezésre álló időtől és erőforrásoktól függően – történhet:

1.) Az ún. „triple catch” módszerrel (napi háromszori transzekt menti számlálás), melynek az a lényege, hogy a vizsgált területen a felmérés minden napján háromszor – délelőtt, délben, illetve délután – be kell járni egy előre meghatározott mintavételi utat, és a megfigyelt imágók száma mindhárom alkalommal rögzítésre kerül. A populáció mérete, valamint átlagos egyedszáma ezekből az adatokból, egy e célra kifejlesztett matematikai képlettel számolható ki.

2.) Transzekt menti számlálással, akár a teljes terület bejárása alapján (véleményem szerint ez a legcélravezetőbb, és egyben legpontosabb megoldás), vagy pedig az adott élőhely méretétől függően legalább 50 - 150 méter hosszú, a faj számára legoptimálisabb növényzetű gyepeket célzó útvonalon. A transzekt menti számlálás esetén indokolt rögzíteni a lepkék előfordulási adatainak GPS-koordinátáit (néhány esetet kivéve, például tömeges rajzás esetén, amikor az összes imágó pontos helyzetének meghatározása nyilvánvalóan lehetetlen), továbbá a transzekt kezdő-, és végpontjának (vagy akár a megtett út összes pontjának) koordinátáit is.

3.) Jelölés-visszafogás módszerével (alkalmas élőhely, továbbá jó időjárási körülmények esetén ez a módszer eredményezi a legpontosabb adatokat, különösen akkor, ha erre valamennyi mintavételi ponton, és a rajzási idő minden napján sor kerül).

4.)Hernyók számlálásával az élőhelyen előre kijelölt mintavételi kvadrátokban.

Vérfű hangyaboglárka (Maculinea teleius)

A faj kutatottsága a Felsőregmeci Ronyva HUBN20082 kiemelt jelentőségű Natura 2000 természetmegőrzési területen eddig marginális volt, előfordulását illetően korábban nem került sor célzott felmérésekre. Indokolt ezért a 2013. évi kutatások alapján ismertté vált állományok további vizsgálata, mind a populációk egyedszámát, mind azok területi eloszlását illetően, valamint lehetőség szerint további őszi vérfű állományok, illetőleg lepkepopulációk feltérképezése. Javasoljuk, hogy a lepkék monitorozása minimálisan 3, optimálisan pedig 5 éves időintervallumot öleljen fel az NBmR protokoll szerint.

Továbbá javasoljuk a következő módszerekkel történő populációbecslést:

A populációbecslés – időjárástól, rendelkezésre álló időtől és erőforrásoktól függően – történhet:

1.) Az ún. „triple catch” módszerrel (napi háromszori transzekt menti számlálás), melynek az a lényege, hogy a vizsgált területen a felmérés minden napján háromszor – délelőtt, délben, illetve délután – be kell járni egy előre meghatározott mintavételi utat, és a megfigyelt imágók száma mindhárom alkalommal rögzítésre kerül. A populáció mérete, valamint átlagos egyedszáma ezekből az adatokból, egy e célra kifejlesztett matematikai képlettel számolható ki.

2.) Transzekt menti számlálással, akár a teljes terület bejárása alapján (véleményem szerint ez a legcélravezetőbb, és egyben legpontosabb megoldás), vagy pedig az adott élőhely méretétől függően legalább 50 - 150 méter hosszú, a faj számára legoptimálisabb növényzetű, őszi vérfű állományokat magukban foglaló gyepeket célzó útvonalon. A transzekt menti számlálás esetén indokolt rögzíteni a lepkék előfordulási adatainak GPS-koordinátáit (néhány esetet kivéve, például tömeges rajzás esetén, amikor az összes imágó pontos helyzetének meghatározása nyilvánvalóan lehetetlen), továbbá a transzekt kezdő-, és végpontjának (vagy akár a megtett út összes pontjának) koordinátáit is.

3.) Jelölés-visszafogás alapján. Alkalmas élőhely, továbbá jó időjárási körülmények esetén ez a módszer eredményezi a legpontosabb adatokat, különösen akkor, ha erre valamennyi mintavételi ponton, és a rajzási időszak minden napján sor kerül.

4.) Hernyók számlálásával az élőhelyen előre kijelölt mintavételi kvadrátokban. E módszer alkalmazása főként a kezdeti hernyóstádium során javasolt, amikor a lárvák még a ősz vérfű virágzatában táplálkoznak. A hernyófészkek megbontása viszont már súlyos természeti károkkal járna, így ez a megoldás nem támogatható.

3.2.5. Mellékletek

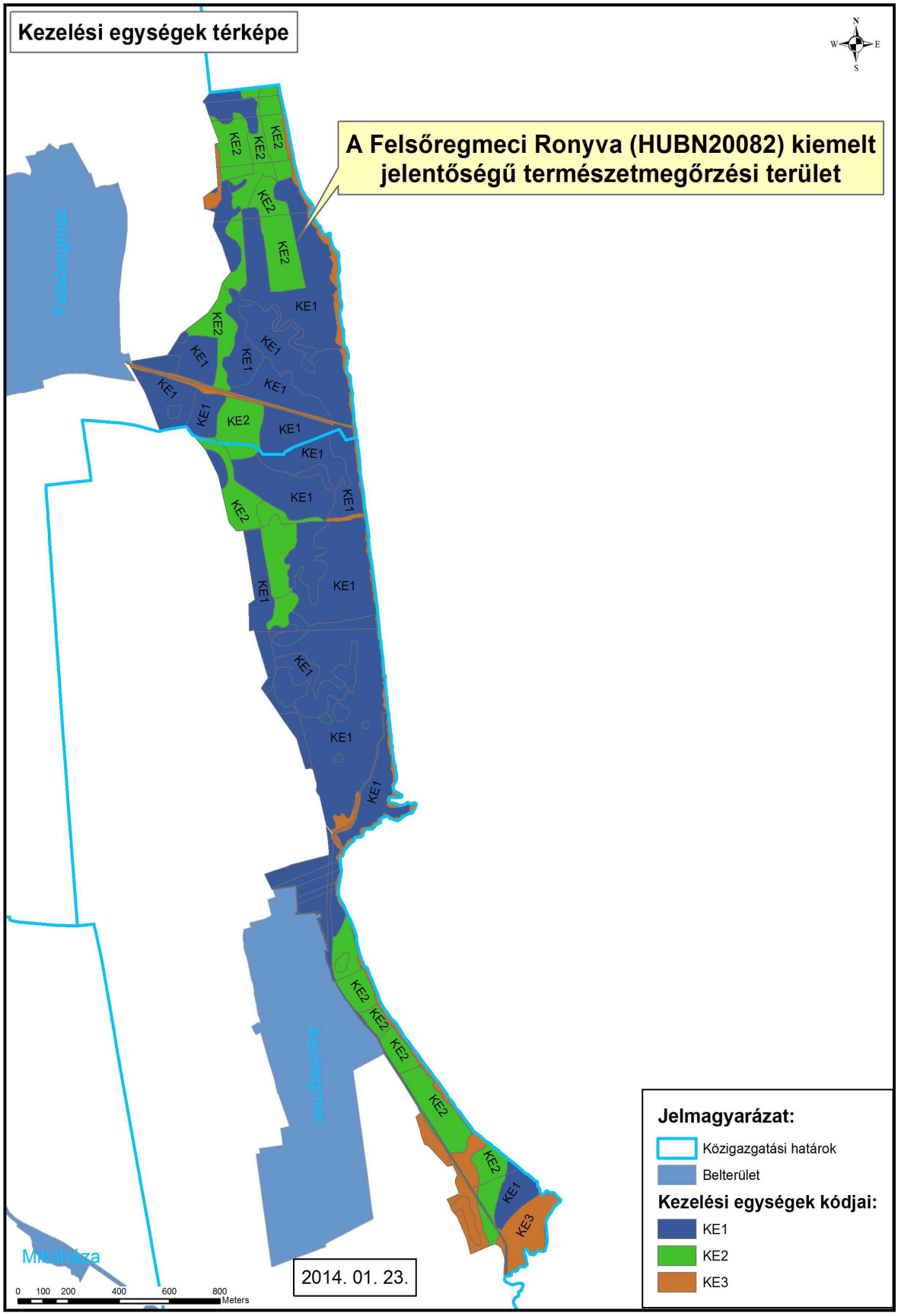

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A területek a MEPAR adatlapok alapján, MTÉT besorolás szerint a Bodrogköz A-B zónához tartoznak. A 6 blokk támogatható területe 1082,9 ha.

A terület a Bodrogközi ÉTT (MTÉT) része. 6 MEPAR blokk érinti. (F1WJR-U-11, F3YXR-D-11, F22AR-T11, F23JR-2-11, F1WJR-U-11, F4E5W-7-11). Jelenleg a terület teljes egészében támogatható.

Natura 2000 kifizetések a 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet által meghatározott feltételek betartása mellett kérhetők, ez kizárólag gyep hasznosítású területek esetében van hatályban. A gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatást a 128/2007. (X.31) FVM rendelet szabályozza. Az ebben foglalt a feltételeknek a betartása nem csak a Natura 2000 területekre, hanem a SAPS támogatásokra is vonatkozik. A Natura 2000 gyepterületek esetében viszont ezen, valamint a 269/2007. (X.18.) és a 275/2004. (X.8.) Korm. rendeletben megfogalmazott földhasználati szabályokat abban az esetben is be kell tartani, ha a földhasználó nem igényel a területén támogatást.

A SAPS (Single Area Payment Scheme), azaz egységes területalapú támogatás hazánkban azokra a gyep és szántó területekre igényelhető, melyek a MEPAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. A gazdálkodónak az összes bejelentett területét a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően kell művelnie és megfelelő környezetei állapotban kell tartania. Ezeknek a feltételeknek a teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, helyszíni bejárással ellenőrzi.

A területen az A zónában a gyepgazdálkodás élőhelyfejlesztési előírásokkal és a természetvédelmi gyeptelepítés, B zónában ezt kiegészíti a szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhelyfejlesztési előírásokkal támogathatók zonális célprogramban. Horizontális célprogramban extenzív gyepgazdálkodás célprogramra lehet, valamint ökológiai növénytermesztés és gyepgazdálkodás célprogramra, utóbbira csak akkor lehet pályázni, ha bejelentett biogazdálkodó.

3.3.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Az MTÉT „gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram” legalább 10%, de legfeljebb 15% kaszálatlan területet ír elő, amely a vérfüves gyepek és a bennük élő lepkefajok esetében kevés. Javasoljuk a vérfüves gyepekben az elhagyandó terület-nek nagyobb maximális elhagyást(30%) beépíteni.

Elő kellene írni az MTÉT „gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram”-ban, hogy kaszálás helyett nem alkalmazható , ugyanis pontosan az avar lehordás lenne a kaszálás lényege a területről, míg a szárzúzó az lezúzott anyagot a területen hagyja. Utóbbi a vérfüves gyepeken nem megfelelő a jelölő élőhely számára.

Jelenleg a cserjeirtás, inváziós növény irtás nem szerepel a támogatható tevékenysé-gek között. Szintén nem támogatható a terület, ha nádas is van rajta. A gyepen a nádas terület nem tartozik bele a támogatható területbe, bár annak fenntartása -elletve kaszálá-sa - természetvédelmi szempontból indokolt lehet, ezért javasolt ezt a támogatható terü-letbe beszámítani.

3.3.2. Pályázatok

A területet jelenleg nem érinti futó vagy tervezett pályázat.

3.3.4. Egyéb

Jogszabályban célszerű lenne rögzíteni a természetben állapotok – gyep, pihentetett szántó, cserjés stb. fogalmak tisztázását, mellyel a vitás kérdések egy része orvosolható lenne. A gyep fogalma – milyen fajokkal, milyen százalékban benőtt terület – nincs tisztázva, ahogyan az sem, hogy természetbeni állapotot, vagy művelési ág fogalmat takar. A cserjések felszámolására esetleg a jövőben kidolgozandó támogatási rendszer esetében is korrekt megfogalmazást – milyen fajjal, milyen százalékban benőtt borított terület - javaslunk.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

2013 februárjában összegyűjtöttük a területen érintett célcsoportok többségének elérhetőségeit, mely a tervezési folyamat során még újabb érintettekkel bővült.

2013 márciusától megkezdtük a fontosabb célcsoportok és érintettek megkeresését. E-mailen vagy postai úton tájékoztató levelet küldtünk ki 13 érintett számára, melyben tájékoztattuk őket a fenntartási tervek tervezési folyamatáról, céljáról, kommunikációjáról, a tervezett fórumokról, információs anyagokról. Tájékoztattuk őket arról is, hogy milyen módon nyílik lehetőségük észrevételeket és javaslatokat tenni (önkormányzati kifüggesztés, fórumok, honlap, levélben vagy e-mailen megküldött észrevételek), illetve kértük együttműködésüket az egyeztetési folyamatban. A tájékoztató levéllel együtt egy kérdőívet is eljuttattunk hozzájuk, melyben – célcsoportonként eltérő tartalommal – a Natura 2000 kijelöléssel és az adott területtel kapcsolatos tájékozottságukról, a kijelöléshez való viszonyulásukról, problémáikról, elvárásaikról, javaslataikról kérdeztük őket. Az időközben felmerülő újabb kulcsérintettek számára ugyancsak megküldtük a tájékoztató levelet és kérdőívet, így az előzetes tájékoztatás és kérdőívezés folyamata 2013 júliusáig zajlott. A megkeresett 13 érintett közül 3 válaszolt (levélben, e-mailen vagy telefonon) a kérdőívben feltett kérdésekre.

2013 májusában a két érintett település, Felsőregmec és Alsóregmec önkormányzatával telefonon is kapcsolatba léptünk, ily módon is tájékoztatva őket a fenntartási tervek készítésének kommunikációs folyamatáról. Együttműködésüket, illetve a fórumok szervezésével és a helyben alkalmazható tájékoztatással kapcsolatban segítségüket is kértük.

2013 júniusában telefonon is megkerestük a sárospataki falugazdász irodát és interjút készítettünk velük. Emellett együttműködésüket kértük, illetve tájékoztattuk őket a fenntartási tervek készítésének folyamatáról, kommunikációjáról.

A célcsoportok összegyűjtésekor nem kevés nehézséget okozott a Natura 2000 területen érintett földrészletek tulajdonosai nevének, elérhetőségének beszerzése. A falugazdászok – elmondásuk szerint – nem rendelkeznek adatbázissal a Natura 2000 területeken gazdálkodó összes gazdáról, ezért a tulajdonosokról csak az egyes helyrajzi számok földtulajdoni lapjai alapján szerezhettünk be adatokat.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság honlapján (http://anp.nemzetipark.gov.hu) 2013. február 5-én hírt tettünk közzé arról, hogy 14 másik Natura 2000 területtel együtt el-

kezdődött a terület fenntartási tervének elkészítése. Tájékoztatást adtunk arról is, hogy a felmérési és kommunikációs folyamat hogyan zajlik, valamint az egyes területeken milyen védett értékek találhatók (http://anp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=news_7_1954). 2013. május 21-én a honlap „Egyéb védelmi kategóriák" menüpontjában kialakított „Natura 2000" menüpont alá (http://anp.nemzetipark.gov.hu/natura2000) felkerült a fenntartási tervek készítéséről egy rövid, általános tájékoztató, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő Natura 2000 hálózatot bemutató térkép, az érintett helyrajzi számokat tartalmazó rendelet, a kapcsolódó jogszabályok, illetve a gazdálkodók számára további hasznos információk (kaszálással kapcsolatos ügyintézés rendje, bejelentőlap).

2013 júniusában elkészült a tájékoztató leporelló, mely tartalmazza a területen várható korlátozásokat és azok szakmai indokait/magyarázatát, valamint a természetvédelmi kezelő elérhetőségét.

2013 szeptemberében felkerült a honlapra a fenntartási terv tervezete, a tájékoztató leporelló, valamint a falu-, gazdafórum és terepbejárás meghívója (http://anp.nemzetipark.gov.hu/hubn20082-felsoregmeci-ronyva).

2013. október 15-én Alsóregmecen, a megalapozó dokumentáción alapuló egyeztetési anyag elkészülése után, egyeztető fórumot és terepbejárást szerveztünk, melyre meghívtuk az érintett célcsoportokat. A fórum időpontját 30 nappal a megrendezést megelőzően a legfőbb érintettek számára postai vagy elektronikus úton megküldtük. Ehhez mellékeltük a terv egyeztetési változatát. Ugyanekkor megkértük az érintett település önkormányzatát az egyeztetési változat kifüggesztésére. A kifüggesztés időtartamát az önkormányzat pecsétjével igazolta.

A fórumon elhangzottakat folyamatosan dokumentáltuk és a javaslatokat a terv végleges változatába beépítettük.

A területre vonatkozó intézkedéseket és korlátozásokat, illetve elérhetőségeket tartalmazó leporellót a helyi lakosság, iskolák, civil szervezetek és gazdálkodók körében terjesztjük, de az pdf. formátumban a projekt honlapjáról is letölthető.

Alkalmazott kommunikációs eszközök

Alkalmazott kommunikációs eszköz	**Szám**	**Időpont**
érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	13 érintett 43 érintett	2013. március – július 2013. szeptember
honlap	3 megjelenés	2013.02.05. 2013.05.21. 2013.09.29.
nyomtatott ismertető	1 féle	2013. június
önkormányzati közzététele	2	2013. szeptember-október
terepbejárás	1 alkalom 11 fő	2013. október 15.
falufórum	1 alkalom 12 fő	2013. október 15.
gazdafórum	1 alkalom 12 fő	2013. október 15.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Előzetes kommunikáció során levélben vagy e-mailen megkeresett érintettek

5 földtulajdonos
Gróf Károlyi István Vadásztársaság
Abaúj–Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zempléni Helyi Csoport
Alsóregmec Önkormányzata
Felsőregmec Önkormányzata
Bodrogmenti Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulat
Sárospataki Területi Falugazdász Iroda
Agrárium Kht.

A területen érintett összes célcsoport

a) gazdálkodók
Gróf Károlyi István Vadásztársaság
659620 Földtulajdonosok Társult Vadászati Közössége

b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői
Földtulajdoni lapok alapján tulajdonosok

c) helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet
Abaúj–Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zempléni Helyi Csoport
Zöld Zemplénért Szövetség Egyesület

d) Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi állam-igazgatási szervei és települési önkormányzatok
Alsóregmec Önkormányzata
Felsőregmec Önkormányzata
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal FI Vadászati és Halászati Osztály
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Szolgálat
Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
Nemzeti Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitányság
ÁNTSZ Észak-magyarországi Regionális Intézet Kirendeltsége
Nemzeti Közlekedési Hatóság Észak-magyarországi Regionális Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Földhivatal
Sátoraljaújhelyi Járási Földhivatal
Sátoraljaújhelyi Hivatásos Tűzoltóság
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész
Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-magyarországi Kirendeltsége
Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala

g) egyéb területhasználók
Bodrogmenti Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulat

h) gazdálkodói szakmai szövetségek
Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége Borsod-Abaúj-Zemplén megye
B.-A.-Z. Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Hegyközi Területfejlesztési Szövetség

i) helyi gazdakör
Sátoraljaújhely és Vidéke Gazdakör

j) agrár szaktanácsadók
3 agrár szaktanácsadó

k) falugazdászok
Sárospataki Területi Falugazdász Iroda

m) iskolák
Hegyközi Általános Iskola és Óvoda

n) agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet
Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Mezőgazdasági Érdekvédelmi Szövetség
Agrárium Kht.
Sátoraljaújhely-Hegyköz Területfejlesztési Önkormányzati Társulás

o) helyi leader egyesület
Abaúj Leader Egyesület

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

2013 áprilisában megkerestük a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságának Vadászati Osztályát, és kikértük a fenntartási tervek készítéséhez szükséges vadászati adatokat.

2013 őszén meghívtuk az érintett hatóságokat a fórumokra és a terepbejárásra, valamint elküldtük részükre a terv tervezetet, és kértük, hogy véleményezzék azt. A megkeresett 17 hatóság közül 10 jelzett vissza.

A B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság jelezte, hogy a fenntartási tevékenységek során gondoskodni kell arról, hogy a környezeti hatások az érintett és a környező termőföldek minőségében kárt ne okozzanak, ez beépítésre került a 3.2.fejezetben az általános leírásban.

A Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában a 2003. évi C. törvény 94. § (1) bekezdését, a postai létesítmények vonatkozásában a 2012. évi CLIX. törvény 31. § (1) bekezdését kérte figyelembe venni. Javaslatuk beépítésre került a megalapozó dokumentáció 1.3.3. Területhasználat és kezelés fejezetében.

A B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség jelezte, hogy a kialakítandó, áthelyezendő, ideiglenes és végleges közlekedésépítési létesítményekhez, valamint a megszüntetendő közlekedési létesítményekre a hatóságuktól engedélyt kell kérni a 93/2012. (V.10.) kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően, mely javaslat beépítésre került a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok közé fejezetben.

A B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatala Sátoraljaújhelyi Járási Hivatal Járási Földhivatal arról adott tájékoztatást, hogy a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5. §-ában foglalt hasznosítási kötelezettség teljesítése ezen ingatlanok esetében is jogszabályi kötelezettség. Ezért a 3.2.1. Élőhelyek kezelése alfejezetben beépítésre került, hogy a termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapít.

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság megjegyezte, hogy az érintett vízfolyásszakaszokon a 1995. évi LVII. törvényben, a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben, a 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendeletben, valamint a 21/2006. (I. 31.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően a szükséges fenntartási munkákat el kell végeznie az árvízi veszélyeztetettség csökkentése, valamint a nagyvizek károkozás mentes továbbvezetése érdekében. A megalapozó dokumentáció 1.3.3.Területhasználat és kezelés fejezetében beépítésre került, hogy a hivatkozott jogszabályi előírásoknak megfelelően a szükséges fenntartási munkákat a vagyonkezelőnek el kell végeznie.

A B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság felhívta a figyelmet arra, hogy az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot" fenntartásához szükséges feltételrendszer megállapításáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szerinti előírásokat a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetéseknél is alkalmazni kell, így a támogatás igénybevétele esetén kötelezően alkalmazandó a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot" feltételrendszer. Javaslatuk beépítésre került a 3.2.1. Élőhelyek kezelése alfejezetében.

Egy magánszemély megjegyezte, hogy az osztatlan közös tulajdonban levő területeket nem érdemes rendbe tenni, mert ha később kimérik, akkor a megosztáskor elveszíthetik a korábban rendbe tett területet. Ennek kapcsán a 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében fejezet 3.3.4. Egyéb pontjában beépítésre került, hogy osztatlan közös tulajdonok esetében a megosztást célszerű az eredeti parcellaméreteknek és a földrajzi viszonyoknak megfelelően elvégezni.

Egy másik magánszemély jelezte, hogy ha már található egy kis nád is a területen, akkor az a terület nem támogatható, a fás, bokros területek szintén nem. A 3.3.2. Javasolt agrártámogatások fejezetbe beépítésre került, hogy jelenleg a cserjeirtás, inváziós növény irtás nem szerepel a támogatható tevékenységek között, valamint szintén nem támogatható a terület, ha nádas is van rajta.

Nem tett kifogást a tervezetben foglaltakkal kapcsolatban az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség és a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve. Illetékesség hiányában nem tett észrevételt a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság és a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatala.